

Nr 292.

Av herr **Mårtensson m. fl.**, *angående upphävande av det av 1936 års riksdag fattade beslutet om skärpning av valbarhets- och behörighetsreglerna till kommunala förtroendebefattningar.*

Vid 1936 års riksdag genomfördes en skärpning av valbarhets- och behörighetsvillkoren för innehavandet av kommunala förtroendeuppdrag. Enligt konstitutionsutskottets utlåtande nr 27 föreslogs sådan ändring i lagarna om kommunalstyrelse på landet och stad, lagarna om församlingsstyrelse i Stockholm, lagen om skolstyrelser i vissa kommuner samt lagen om lands- ting, att det år 1935 i den nya kommunalförfattningen för Stockholm införda skärpta valbarhets- och behörighetsvillkor göres tillämpligt å ordförande och vice ordförande i kommunalstämma och kyrkostämma, å kommunal-, stads- och kyrkofullmäktige, å medlem av kommunalnämnd, drätselkammare, kyrko- och skolråd, folk- och fortsättningskolestyrelse samt biblioteksstyrelse ävensom å landstingsmän och medlemmar av landstingets förvaltningsutskott. De skärpta bestämmelserna innebära, att någon icke kan vara ledamot av dessa institutioner som häftar för honom påförda utskylder till kommunen, vilka förfallit till betalning under något av de tre sistförflutna kalenderåren.

Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag. I följd härav har Kungl. Maj:t sedermera utfärdat kungörelse i överensstämmelse med riksdagens beslut. (Kungl. Maj:ts kungörelser nr 428, 429, 430, 431, 432 och 433, vilka trätt i kraft den 1 januari 1937.)

Genom den skärpning av valbarhets- och behörighetsvillkoren för innehavandet av kommunala förtroendeuppdrag, som beslöts av 1936 års riksdag, har inom vissa av arbetslösheten hårt drabbade kommuner svårigheter uppstått att erhålla fullt kvalificerade personer till de kommunala förtroendeposterna. I en del kommuner särskilt inom Bohusläns stendistrikt ha även gamla grånade kommunalmän, som sedan ett flertal år tillbaka utfört ett gagnande och uppoffrande arbete i kommunens tjänst, från och med 1937 års ingång, när de skärpta valbarhets- och behörighetsvillkoren trädde i kraft, måst frånträda sina kommunala uppdrag, på grund av att de genom arbetslöshet och sjukdom icke kunnat fullgöra sin skatteplikt inom föreskriven tid.

Vi vilja ingalunda bestrida riktigheten av att de, som innehava kommunala förtroendeuppdrag, böra i all den utsträckning som är möjlig fullgöra sin skatteplikt. Vi äro även övertygade om, att utvecklingen gått i den riktningen, att såväl de valda förtroendemännen som de politiska partierna bemödat sig om att utan lagstiftningens ingripande avskilja dem från de kommunala förtroendeposterna, som på grund av bristande vilja eller dylikt

icke fullgjort sin skatteplikt. Det kan dock inträffa fall, då långvarig arbetslöshet eller sjukdom gör det omöjligt även för den mest noggranne och pliktskyldigaste att inom viss bestämd tid erlægga sina utskylder. Vi kunna icke finna att det kan vara riktigt att personer, som genom sjukdom eller ofrivillig arbetslöshet icke med bästa vilja förmå inom föreskriven tid fullgöra sina skatteplikter, skola genom en lagstiftning bliva åsatta en ovärdighetsstämpel. Oss förefaller det, som om dessa personer redan på grund av den iråkade arbetslösheten eller sjukdomen blivit tillräckligt hårt straffade, utan att därtill av samhället stämplas som mindervärdiga medborgare.

Det synes oss vara nästan oframkomligt att uppdraga gränser mellan de fall, vilka hava förmåga men icke vilja och sådana fall där den goda viljan finnes, men trots alla ansträngningar icke förmår fullgöra sina skattebetalningar inom föreskriven tid. Möjligen skulle kunna tänkas att genom utredning förslag kan framkomma om en lagstiftning där det gavs möjligheter för sådana, som genom intyg styrkt, att ofrivillig arbetslöshet eller sjukdom försvårat och omöjliggjort skattebetalningen, att frånskiljas från de strikta bestämmelserna.

Som denna fråga är av utomordentligt stor betydelse för vissa landsdelar, anse vi att en ändring av det av förra årets riksdag fattade beslutet snarast bör genomföras.

Vi få därför hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till 1938 års riksdag om upphävandet av de skärpta valbarhets- och behörighetsreglerna till kommunala förtroendebefattningar, som beslutades vid 1936 års riksdag.

Stockholm den 23 januari 1937.

J. W. Mårtensson.

Gustaf Karlsson.

Gösta Andersson.

Erik Johansson.
